

Kullabergs Häckfåglar

1994

Kullabygdens Ornitologiska Förening

1996

Inventering av Kullabergs häckfåglar 1994

Mats Peterz, Karl Nilsson & Christer Strid

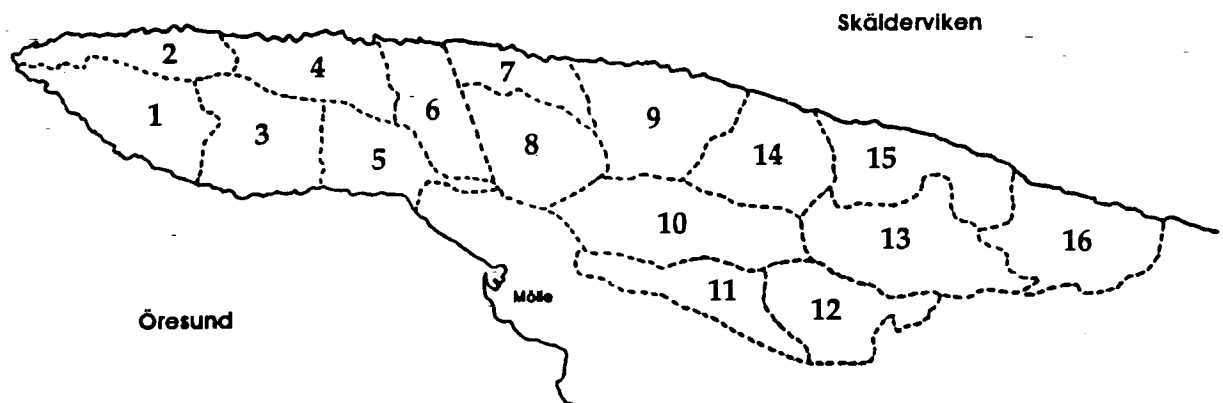
Inledning

I Kullabygdens Ornitologiska Förenings regi inventerades häckfågelbeståndet på Kullaberg för tredje gången, våren och sommaren 1994. De två tidigare inventeringarna genomfördes 1974 resp. 1984 (Jönsson 1978, Nilsson 1989). Liksom tidigare var syftet att kartlägga vilka arter som häckar samt att uppskatta antalet par.

Områdesbeskrivning

Inventeringsområdet omfattar i stort sett de två naturreservaten Västra och Östra Kullaberg (Fig. 1). Dock ingår inte åkermarken omedelbart söder och öster om Kullaberg. Området har en total yta av ca 10 km². Det sträcker sig ca 9 km i öst-västlig riktning och har en största bredd av ca 1,5 km.

Kullaberg är beläget ytterst på Kullahalvön i nordvästra Skåne. Bergets karakteristiska profil är väl synlig på långt håll och dess otillgängliga och klippiga stränder stupar rakt ner i havet. Sedan en stor del av barrskogen under 1970- och 80-talen antingen stormfällts eller avsikligt avverkats, domineras skogarna av bok och ek. I relativt stora områden har ingen högre vegetation vuxit upp. Sydväst om Kullagården och vid Norra Ljungås finns t.ex. idag öppen ängsmark med inslag en, som betas av får.

Figur 1. Karta över Kullaberg med de olika delområdenas omfattning och läge.

Inventeringsmetodik

Inventeringsmetoden följde samma rutiner som tidigare år. Inventeringsområdet har indelats i 16 delområden om vardera knappt 1 km² (Fig. 1, Tab. 1). Fr.o.m. inventeringen 1984 delades dock område 10 upp i två halvor, men resultaten redovisas tillsammans. I arbetet 1994 deltog ett 20-tal erfarna ornitologer (Tab. 1).

Varje delområde besöktes 5–20 gånger (genomsnitt ca. 10 gånger/område). Den totala arbetsinsatsen var 507 inventeringstimmar, med en variation på mellan 16 och 48 timmar per delområde (genomsnitt ca. 32 timmar/område). Jämfört med tidigare inventeringar var arbetsinsatsens omfattning i stort sett densamma som 1984 (515 timmar) men klart större än 1974 (ca 320 timmar).

Inventeringen genomfördes i huvudsak enligt revirkarteringsmetoden. Vid varje besök noteras samtliga revirhävande fåglar på en fältkarta och utifrån detta uppskattas antalet revir i området. För varje art gjordes också en notering om häckningskriterier, varvid samtliga arter delades in i en av följande kategorier: 1 Säkerställd häckning, 2 Sannolik häckning, 3 Möjlig häckning och 4. Icke häckning (se Appendix).

Kullabergs branta stränder är både farliga och svårtillgängliga. Därför genomfördes 1994 en inventering av kusten med hjälp av båt en morgon i slutet av maj. Detta medförde sannolikt något bättre förutsättningar att inventera arter knutna till stränderna, såsom sjöfågel, måsar, skärpiplärka samt troligen även rosenfink.

Den första inventeringen 1974, syftade främst till att fastställa vilka arter som häckade på Kullaberg, medan antalet par kom i andra hand. Vid de två följande inventeringarna har större vikt lagts vid att fastställa antalet par av respektive art, vilket resulterat i något större noggrannhet på denna punkt. Trots detta har ofta antalet par per delområde angivits som ett intervall med ett minsta och högsta antal par varemellan det uppskattade antalet häckande par ligger. I den följande redovisningen har, för att förenkla utvärderingen, medelvärdet av maximum- och minimumangivelsen beräknats för att med en siffra ange antalet häckande par på Kullaberg.

Sedan 1980 har en av oss (KN) gjort så gott som årliga häckfågel taxeringar med hjälp av punktrutter på Kullaberg. Rutten ingår i Svenska häckfågeltaxeringen (Svensson 1995). För en del arter har vi jämfört resultaten från dessa taxeringar med de tre fullständiga inventeringarna av Kullaberg.

Tabell 1. Antal besök, inventeringstid, antal arter samt uppskattat antal par i de olika delområdena vid inventeringen av Kullaberg 1994

Område	Inventerare	Antal besök	Antal timmar	Antal arter	Antal par
1	K Linde, H Ehrenberg	6	25,0	66	153-157
2	F Linansky, M Jönsson	5	23,5	78	92-109
3	C Strid	9	35,5	82	267-296
4	K Möller	12	41,5	52	134-140
5	B Lundgren	9	28,3	57	115-145
6	T Karjalainen	5	23,0	66	125-127
7	T Karjalainen	5	25,0	39	49
8	B Elmlund	20	41,2	79	294-348
9	M Peterz	12	30,0	64	166-225
10	H Johansson, L Mårtensson	18	60,0	74	302-339
11	K G Nilsson	14	33,0	62	306-384
12	T Rönnertz	5	20,0	71	110-120
13	A Nihlén	5	16,0	44	90-104
14	A Petersson	15	48,0	80	224-279
15	K Å Hall	8	33,0	82	103-144
16	L G Nilsson	5	25,0	38	63-92
Totalt		153	507,4	146	2593-3058

Tabell 2. Antalet arter totalt och inom respektive häckningskategori (1–4, se Appendix) som påträffats på Kullaberg vid inventeringarna 1974, 1984 och 1994

Kategori	1974	1984	1994
1	66	70	64
2	10	14	26
3	24	20	21
4	29	27	35
Totalt	129	131	146

Resultat

I det följande ges en detaljerad redovisning gällande inventeringsresultatet 1994. Dessutom kommenteras alla arter som någon gång under perioden 1971–1995 bedöms ha häckat inom inventeringsområdet enligt någon av kriteriekategorierna 1–3. Efter varje arts latinska namn anges det uppskattade antalet häckande par vid inventeringarna 1974, 1984 och 1994 i nämnd ordning.

Vid inventeringen 1994 påträffades totalt 146 arter på Kullaberg. Av dessa hänfördes 111 arter till häckningskategorierna 1, 2 eller 3, d.v.s. bedömdes häcka inom området (Tab. 2). I Tabell 3 listas de 35 arter som påträffades vid inventeringen men ej bedömdes häcka (kategori 4).

Smådopping *Tachybaptus ruficollis* (1, 4, 2)

Sedan Björkeröds mosse dämades upp i mitten på 1970-talet är smådoppingen en regelbunden häckare på Kullaberg. Den första konstaterades 1974 då ett par skred till häckning men när vattenståndet i mossen sänktes övergavs boet. En viss spridning från Björkeröds mosse till Kars och Håkulls mosse hade skett skett vid inventeringen 1984 på 4 par beräknades häcka. Vid 1994 års inventering var dessa borta och endast 2 par noterades i Björkeröds mosse.

Knölsvan *Cygnus olor* (1, 1, 1)

Åren 1974 och 1994 uppehöll sig 1 par vid stranden mellan Mölle och Ransvik, men det var osäkert om någon häckning skedde. 1984 häckade 1 par i Björkeröds mosse. Häckning har skett här ytterligare några år under 1980- och 1990-talet.

Sångsvan *Cygnus cygnus* (0, 0, 1)

Sångsvanen är ett nytillskott i häckfågelfaunan på Kullaberg. Ett par upphöll sig i Björkeröds mosse våren 1994. Paret byggde bo men den ena fågeln i paret försvann och häckningen avbröts.

Gravand *Tadorna tadorna* (5, 8, 5)

Stationära gravandpar observeras varje vår under omständigheter som tyder på möjlig häckning i flera delområden. Några ungpullar har emellertid inte observerats.

Kricka *Anas crecca* (0, 1, 1)

Ett par observerades i Björkeröds mosse under inventeringarna 1984 och 1994. Enstaka par brukar ses här årligen.

Gräsand *Anas platyrhynchos* (8, 18, 25)

Observerades 1994 i 12 delområden. Den största koncentrationen fanns inte oväntat vid Björkeröds mosse där 9 par noterades, men enstaka par finns i de flesta av bergets mossar och småvatten. Antalet par har ökat efter den första inventeringen 1974, främst som ett resultat av den permanenta uppdämningen av Björkeröds mosse fr.o.m. 1977.

Skedand *Anas clypeata* (0, 0, 0)

Skedanden häckade sannolikt i Björkeröds mosse 1993, då 1 par uppehöll sig stationärt där. 1994 observerades ett par tillfälligt i dammen men någon häckning skedde troligen inte.

Vigg *Aythya fuligula* (0, 4, 2)

Efter att Björkeröds mosse dämades upp permanent, har viggan etablerat sig där. Tillfälliga observationer görs även i Mölle och Håkulls mosse. 1994 bedömdes 2 par häcka på Kullaberg. Då viggan skrider till häckning sent på våren och ungar normalt inte ses förrän i juli, när inventeringen i huvudsak avslutats, kan det vara svårt att säkerställa häckningar.

Ejder *Somateria mollissima* (10, 17, 27)

Häckar med enstaka par spridda runt hela Kullaberg, men då ungpullar kan simma långa sträckor kan det vara svårt att säkert fastställa antalet häckningar. En viss ökning har märkts

under årens lopp och 1994 bedömdes 27 par häcka. En del av ökningen kan eventuellt tillskrivas en förbättrad inventering av stränderna med hjälp av båt 1994.

Småskrake *Mergus serrator* (1, 1, 4)

Enstaka par uppträder längs stränderna vilket kan tyda på möjlig häckning. 1994 bedömdes 4 par finnas i området. En ungvall observerades i område 15.

Bivråk *Pernis apivorus* (0, 0, 1)

I slutet av juni 1994 observerades 1 par i spelflykt över berget. Arten är mycket svårinventerad och det är möjligt att något enstaka par häckar årligen.

Glada *Milvus milvus* (0, 0, 1)

Beståndet av glada i Skåne har ökat stadigt under de senaste åren. Sedan 1992 har 1 par häckat årligen på Kullaberg. Detta lär vara den första kända häckningen på Kullaberg, då gladan inte omnämns härifrån i äldre litteratur (se Jönsson m.fl. 1990).

Duvhök *Accipiter gentilis* (0, 1, 0)

Ett fåtal observationer av duvhök gjordes våren 1994, men arten bedömdes inte häcka. Starka misstankar om häckning på Kullaberg har förekommit vid ett par tillfällen.

Sparvhök *Accipiter nisus* (1, 5, 3)

Arten är svår att upptäcka under häckningen. 1994 uppskattades 3 par att häcka. Beståndet har hållt sig kring denna nivå vid alla inventeringarna.

Ormvråk *Buteo buteo* (2, 3, 8)

1994 bedömdes 8 par häcka på Kullaberg. En viss ökning tycks ha skett till 1994, framför allt som en följd av etablering av flera nya par i områdets östra delar.

Tornfalk *Falco tinnunculus* (2, 1, 2)

Enstaka observationer av tornfalk gjordes i 9 delområden 1994. Minst 1, möjligen 2, par häckade.

Pilgrimsfalk *Falco peregrinus* (0, 0, 1)

Fyndet av pilgrimsfalk 1994 utgjorde kanske inventeringens mest glädjande händelse. Under våren sågs vid flera tillfällen 1 eller 2 äldre fåglar på Kullaberg, bl.a. en varnande hane vid en potentiell häckplats i mars. I slutet av juni sågs ett par jaga längs bergets nordsida och en trolig boplat kunde lokaliseras. Sannolikt hade paret skridit till häckning men av någon anledning misslyckades denna. 1995 genomförde ett par en lyckad häckning och fick ut tre ungar (Jönsson 1995).

Misstankar om häckning har funnits sedan 1991, då ett yngre par observerades vid flera tillfällen. Någon boplat har dock inte lokaliserats tidigare. Senast pilgrimsfalken häckade på Kullaberg var 1962 (Svensson 1982).

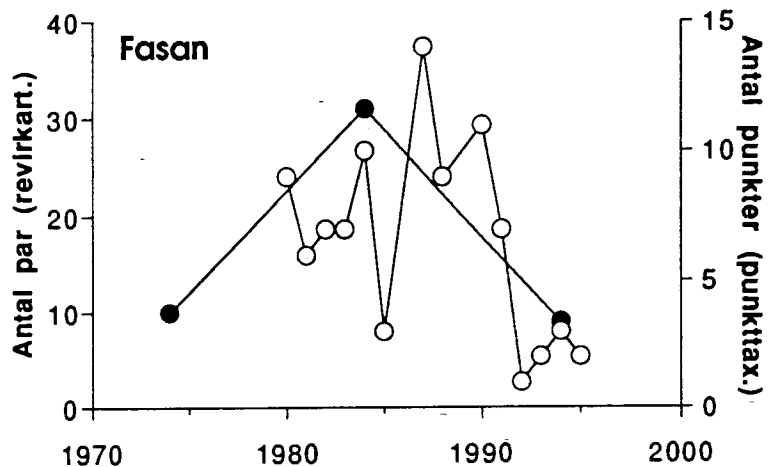
Rapphöna *Perdix perdix* (1, 0, 2)

Sannolikt häckade 1 par vardera i område 11 och 12 vid 1994 års inventering. I början på 1970-talet fanns några raphöns kring golfbanan, men dessa har sedan länge varit helt försvunna.

Fasan *Phasianus colchicus* (10, 31, 9)

Efter en kraftig ökning mellan 1974 och 1984 är beståndet åter tillbaka på tidigare nivå. 1994 bedömdes 9 par häcka. De flesta i område 11 (3-4 par).

Även enligt en punkttaxering som genomförts på Kullaberg varje år sedan 1980 har fasanen minskat drastiskt, framför allt efter 1990.

Vattenrall *Rallus aquaticus* (1, 2, 0)

Enstaka observationer har gjorts vid de tidigare inventeringarna, främst i Björkeröds mosse. 1994 noterades dock inga vattenrallar alls på Kullaberg.

Rörhöna *Gallinula chloropus* (5, 3, 1)

Endast en möjlig häckning noterades 1994 (i område 6). Arten har tidigare förekommit med några par i Björkeröds mosse, men förvånande nog påträffades inga rörhöns där 1994. Vid 1974 års inventering fanns arten i tre av delområdena.

Sothöna *Fulica atra* (0, 10, 7)

Påträffades vid 1994 års inventering i område 10 och 13. I Björkeröds mosse bedömdes 6 par häcka. Sothönans ökning beror till största delen på en etablering i Björkeröds mosse efter uppdämningen 1977. Vid inventeringen 1984 påträffades sothönan även i två delområden på västra Kullaberg.

Strandskata *Haematopus ostralegus* (0, 1, 1)

Enstaka observationer av strandskator gjordes i åtta delområden 1994, men endast i område 9 bedömdes häckning möjligen ha skett med 1 par.

Tofsvipa *Vanellus vanellus* (8, 2, 2)

Endast påträffad med 1 par vardera i område 10 och 12 vid 1994 års inventering. En klar tillbakagång har skett sedan inventeringen 1974.

Enkelbeckasin *Gallinago gallinago* (3, 1, 0)

Endast tillfälligt påträffad i område 12 vid 1994 års inventering, men någon häckning skedde sannolik inte. Tidigare har något eller några par häckat vid Björkeröds mosse men där tycks den nu vara försvunnen. Möjligen kan höjningen av vattenståndet i mossen ha minskat arealen fuktig ängsmark, vilket påverkat arten i negativ riktning.

Morkulla *Scolopax rusticola* (22, 22, 26)

Morkullan är en av de mest svårinventerade arterna eftersom såväl säkra häckningskriterier som revir är mycket svåra att fastställa. Det uppskattade beståndet har dock legat på en ganska konstant nivå vid samtliga tre inventeringar och 1994 bedömdes 26 par finnas på Kullaberg.

Rödbena *Tringa totanus* (1, 0, 0)

Vid 1974 års inventering häckade möjligen 1 par vid Björkeröds mosse, men vid senare inventeringar har inga indicier om häckning noterats. Vid 1994 års inventering noterades arten dock tillfälligt i område 15.

Skogssnäppa *Tringa ochropus* (1, 0, 0)

Två tillfälliga observationer gjordes 1994 (område 6 och 15) men någon häckning noterades inte.

Drillsnäppa *Actitis hypoleucos* (0, 0, 1)

Arten bedömdes som sannolikt häckande med 1 par i område 3. Vid tidigare inventeringar har inga misstänkta häckningar noterats.

Skrattmå *Larus ridibundus* (0, 0, 0)

Observerad i område 10, men någon häckning har inte konstaterats. Sannolikt har något enstaka par häckat vid Björkeröds mosse under åren mellan inventeringarna, bl.a. 1 par 1990.

Fiskmå *Larus canus* (7, 13, 11)

Beståndet av fiskmå ligger ganska konstant kring ett 10-tal par. Vid 1994 års inventering häckade 11 par, de flesta på bergets nordsida i område 2, 6 och 7.

Silltrut *Larus fuscus* (0, 0, 0)

Observeras regelbundet vid Kullaberg under häckningstid, men några säkra indicier om häckning har inte hittills konstaterats.

Gråtrut *Larus argentatus* (12, 17, 27)

Gråtruten har ökat stadigt som häckfågel på Kullaberg. 1994 uppskattades 27 par häcka. De allra flesta av dessa fanns i en koloni, omfattande ca 15 par, i område 6. Utvecklingen står i viss kontrast till situationen på Hallands Väderö, där beståndet gått tillbaka under senare år (Ekberg & Nilsson 1994).

Havstrut *Larus marinus* (1, 2, 7)

Även havstruten har ökat sin numerär på Kullaberg. Totalt häckade 7 par 1994. De flesta av dessa (3 par) hade etablerat sig i trutkolonin i område 6.

Sillgrissla *Uria aalge* (0, 0, 0)

Enstaka sillgrisslor, troligen härrörande från den lilla kolonin på Hallands Väderö – 7 par 1994 (Cherrug m.fl. 1995), besöker ibland Kullaberg på våren. Några andra tecken på häckning har dock inte noterats ännu.

Tordmule *Alca torda* (0, 0, 0)

Även tordmular från den tillväxande kolonin på Hallands Väderö – 55 par, 1994 (Cherrug m.fl. 1995), noteras varje vår kring Kullaberg. Några mer säkra indicier på häckning har dock inte noterats.

Tobisgrissla *Cepphus grylle* (5, 4, 7)

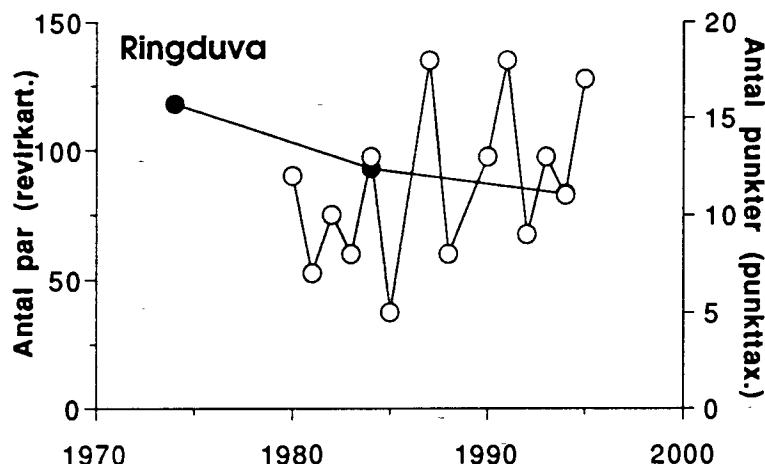
Tobisgrisslor har vid samtliga tre inventeringar häckat i en liten koloni bland strandnära klippor i område 2. Tre par noterades där 1994. En nyetablering tycks nu ha skett med 1 par vardera i område 4 och 7, samt 2 par i anslutning till vitfågelkolonin i område 6. Totalt alltså 7 par 1994.

Skogsduva *Columba oenas* (16, 31, 22)

Trots vissa variationer verkar beståndet av skogsduva ligga på en förhållandevis jämn nivå. Vid 1994 års inventering noterades 22 par fördelade på 8 delområden. De flesta i område 3, i den gamla ek- och bokslogen ovanför Ransvik, där 6–8 par påträffades.

Ringduva *Columba palumbus* (118, 93, 83)

Ringduvan är en av Kullabergs karaktärsarter vars typiska hoande hörs överallt under en stor del av våren och sommaren. Vid 1994 års inventering bedömdes 83 par häcka, vilket är en fortsatt minskning jämfört med tidigare inventeringar. Minskningen kan troligen förklaras med att arealen skog, framför allt tall och gran vilka utgör lämpliga häckningsträd, minskat betydligt under den senaste 20-årsperioden.

Turkduva *Streptopelia decaocto* (0, 1, 0)

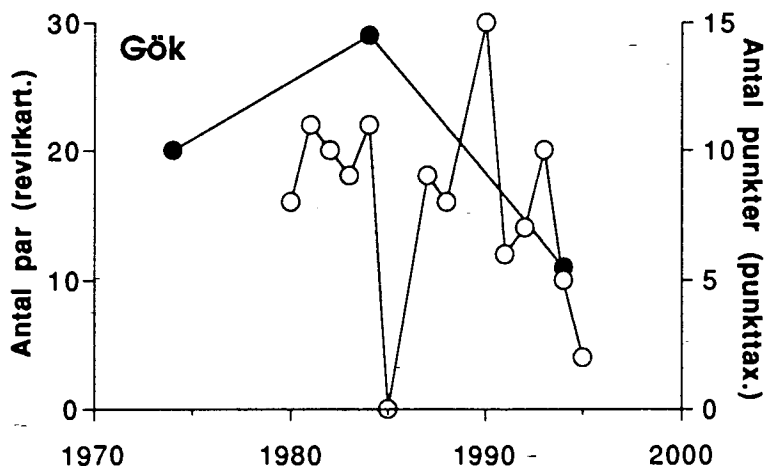
Vid inventeringen 1994 noterades turkduvan bara tillfälligt och någon häckning är inte trolig. Häckning konstaterades första gången i fyrträdgården vid Kullens fyr 1975. Något par häckade sannolikt även i samband med inventeringen 1984 och häckning kan ha skett ytterligare något år under 1980-talet, då artens expansion i Sverige nådde sitt maximum.

Turturduva *Streptopelia turtur* (1, 1, 1)

Vid samtliga inventeringar har en turturduva hörts spela på Kullaberg; 1994 vid Björkeröd-Kockenhus i början på juni. Någon helt säkerställd häckning har dock aldrig påvisats.

Gök *Cuculus canorus* (20, 29, 11)

Göken tillhör de mer svårinventerade arterna. En klar minskning tycks ha skett till 1994, då 11 "par" noterades. Även om stora årliga fluktuationer förekommer indikerar också punkttaxeringarna på Kullaberg en tillbakagång under 1990-talet.

Kattuggla *Strix aluco* (15, 15, 12)

Beståndet har hållit sig ganska konstant genom åren. Vid inventeringen 1994 noterades 12 par, vilket utgör en marginell minskning jämfört med tidigare inventeringar.

Hornuggla *Asio otus* (0, 2, 1)

En ropande fågel hördes våren 1994 men det är oklart om någon lyckad häckning skedde eftersom inga mattiggande ungar hördes inom området i början på sommaren. Något enstaka par torde häcka på Kullaberg under år med god smågnagartillgång.

Nattskärria *Caprimulgus europaeus* (8, 3, 8)

Sammanlagt noterade 8 spelande fåglar 1994, de flesta i områdena mellan Mölle och Björkeröd. Beståndet på Kullaberg minskade i slutet av 1970-talet. Vid en nattskärreinventering 1978 hördes bara 1 spelande nattskärria på Kullaberg (KOF 1978). Därefter noterades bara 1-3 nattskärrior under flera år, men beståndet tycks nu vara tillbaka på en något högre nivå. Det anses att arten minskat i Sverige, men säkra belegg för detta saknas i hög grad (Aronsson 1995). Inte heller utvecklingen på Kullaberg ger något starkt stöd för en tillbakagång.

Tornseglare *Apus apus* (1, 5, 2)

Observeras i de flesta delområdena. För sin häckning är tornsvalan dock i hög grad beroende av byggnader och endast 2 par bedömdes häcka 1994.

Göktyta *Jynx torquilla* (5, 2, 1)

Endast påträffad i område 8 där en fågel hävdade revir våren 1994. En tydlig nedgång i det lilla beståndet på Kullaberg vilket är helt i linje med iakttagelser i övriga Sverige.

Gröngöling *Picus viridis* (12, 7, 5)

Endast 5 par noterades häcka 1994, vilket utgör en fortsättning på den nedåtgående trend som noterades vid inventeringen 1984. Endast ett par finns kvar på västra Kullaberg, 1974 fanns 7 par där.

Spillkråka *Dryocopus martius* (2, 3, 2)

Spillkråkan påträffades i många av delområdena under 1994 års inventering. 1 par vardera torde dock ha häckat i område 11 resp. 8. Kullaberg hyser en liten men stabil population.

Större hackspett *Dendrocopos major* (16, 28, 10)

Under inventeringen 1994 noterades 10 par, de flesta i områdets östra delar. På västra Kullaberg är arten numera så gott som försvunnen som häckfågel. Jämfört med inventeringen 1984 har arten minskat radikalt. I förhållande till situationen 1974 är förändringen dock inte lika drastisk.

Mindre hackspett *Dendrocopos minor* (4, 1, 1)

Mindre hackspetten har helt försvunnit som häckfågel från Kullaberg. Dock noterades 1 ropande hane vid Björkeröd - Kockenhuss våren 1994, men någon häckning skedde troligen inte. Fågeln observerades endast under ett par dagar, varefter den försvann.

Trädlärka *Lullula arborea* (0, 2, 0)

Under 1994 års inventering gjordes endast en observation som kan tyda på möjlig häckning på Kullaberg - 1 ex sågs i område 9 i slutet av juni.

Sånglärka *Alauda arvensis* (19, 20, 10)

Sånglärkan har minskat betydligt jämfört med tidigare inventeringar. 1994 noterades 10 par, vilket utgör en halvering jämfört med tidigare år. De flesta paren påträffades i områdets östra del, främst delområde 12, där ängs- och jordbruksmark finns. Etableringen på västra Kullaberg som noterades 1984 tycks lyckas och 1994 fanns 3 par i område 4.

Ladusvala *Hirundo rustica* (43, 17, 12)

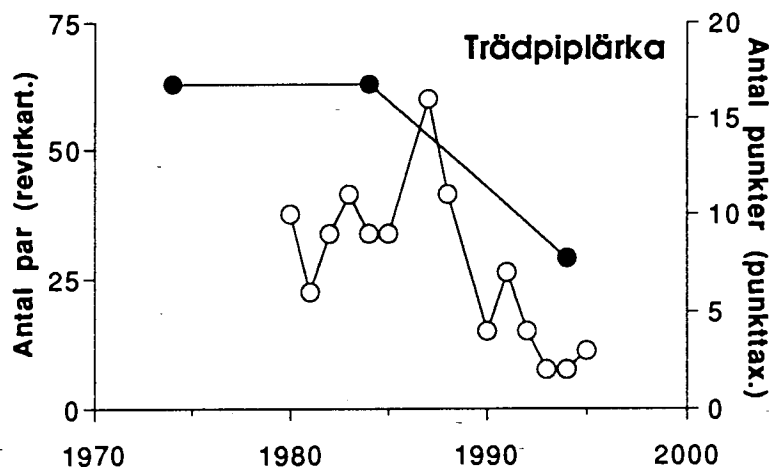
Den drastiska minskning i antal häckande par som noterades 1984 bekräftas och har även fortsatt fram till 1994. Endast 12 par noterades.

Hussvala *Delichon urbica* (61, 40, 55)

Hussvalan håller en ganska stabil population på Kullaberg. 1994 uppskattades 55 par häcka. Huvuddelen av dessa fanns vid bebyggelsen kring Kullagården i område 3 (30 par) samt kring fyrbebyggelsen i område 1 (15 par).

Trädpiplärka *Anthus trivialis* (63, 63, 29)

Arten påträffades 1994, liksom vid tidigare inventeringar, i samtliga delområden. Det totala beståndet har dock halverats. Endast 29 par häckade 1994. Även punkttaxeringarna på Kullaberg visar att arten gått tillbaka under senare år, en tendens som för övrigt gäller hela Sverige (Svensson 1995).

Ängsplärka *Anthus pratensis* (10, 9, 11)

En stabil population om ett 10-tal par häckar på Kullaberg. Reviren är huvudsakligen belägna på hedartad klippmark på de yttersta delarna av berget (område 1 och 3) samt på ängarna vid Björkeröd (område 12).

Skärpiplärka *Anthus spinoletta* (9, 12, 13)

Skärpiplärkan håller ett bestånd om ca 10 par på Kullaberg. Reviren är utspridda längs klippstränderna i väster samt längs bergets nordsida. 1994 noterades 13 par. Den ökning som siffrorna antyder kan åtminstone till viss del bero på bättre inventeringseffektivitet bl.a. genom att båt användes 1994.

Sädesärla *Motacilla alba* (38, 38, 45)

Sädesärlan påträffades i de flesta delområdena. Det totala beståndet 1994 uppskattades till 45 par, vilket är en viss ökning jämfört med tidigare inventeringar.

Gulärta *Motacilla flava* (0, 0, 0)

Gulärter noteras varje vår på västra Kullaberg och kring Björkeröd, så även 1994. Någon häckning har dock inte påvisats hittills även om lämplig biotop finns, t.ex. kring Björkeröds mosse.

Gärdsmyg *Troglodytes troglodytes* (94, 98, 105)

En av Kullabergs karaktärsarter är gärdsmygen. Dess kraftfulla sång kan höras i frodig skogs- och buskmark över hela området. Beståndet verkar vara ganska konstant och 1994 påträffades drygt etthundra par.

Järnsparv *Prunella modularis* (94, 60, 87)

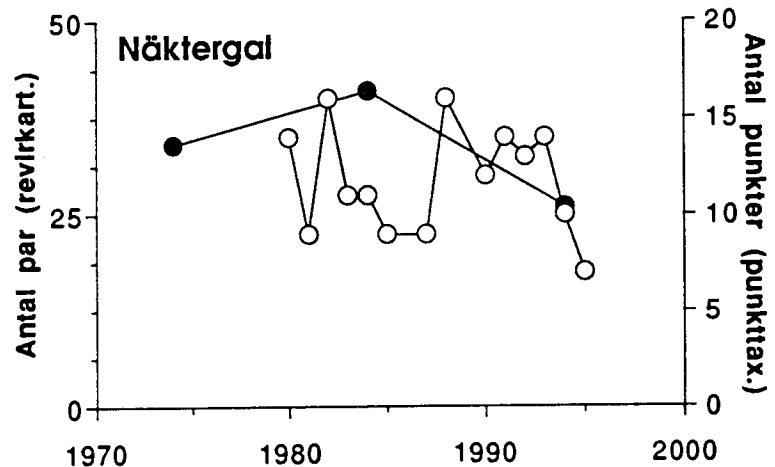
En annan vanlig fågel på Kullaberg är järnsparven. Vid 1994 års inventering rapporterades 87 par, vilket innebär en återgång till numerären 1974 efter en tillfällig minskning 1984.

Rödhake *Erithacus rubecula* (112, 96, 135)

Rödhaken förekommer i alla typer av skog på Kullaberg. Vid inventeringen 1994 noterades 135 par, vilket gör arten till en av de talrikaste på berget.

Näktergal *Luscinia luscinia* (34, 41, 26)

Förekommer över större delen av området i snårig och fuktig buskmark. Vid inventeringen 1994 noterades 26 par, vilket utgör en tillbakagång jämfört med tidigare inventeringar. Även enligt punkttaxeringarna har en svag nedgång noterats, dock inte alls lika dramatisk som ovanstående siffror indikerar.

Svart rödstjärt *Phoenicurus ochruros* (0, 0, 1)

Ett par bedömdes häcka 1994, då 1 hona observerades i klippbranterna norr om fyren i område 2, i slutet av juli. På samma plats påträffades 1 hona med minst 1 flygg ungfågel i juli 1995. Indicier om häckning har också funnits tidigare, t.ex. sommaren 1990 då ett par observerades vid flera tillfällen samt i augusti 1993 då ett par med flygga ungar sågs i klipporna söder om Kullens fyr.

Rödstjärt *Phoenicurus phoenicurus* (23, 19, 36)

Rödstjärten förekommer sparsamt över större delen av Kullaberg i högstammig, äldre skog. 1994 påträffades 36 par, vilket utgör en ökning jämfört med tidigare inventeringar.

Buskskvätta *Saxicola rubetra* (9, 12, 6)

Ett fåtal par häckar i öppen buskmark, t.ex. i de nyligen öppnade markerna söder om golfbanan samt kring Björkeröd. 1994 bedömdes 6 par häcka, något färre än tidigare.

Stenskvätta *Oenanthe oenanthe* (12, 17, 14)

Stenskvättan förekommer i öppen, stenig terräng. Beståndet på Kullaberg har varit stabilt mellan 10 och 20 par. 1994 noterades 14 par.

Koltrast *Turdus merula* (126, 135, 148)

Koltrasten är en av de talrikaste arterna på Kullaberg. Den förekommer i all typ av skog och beståndet är ganska stabilt eller i svag tillväxt. 1994 beräknades 148 par häcka.

Björktrast *Turdus pilaris* (2, 11, 19)

Björktrasten är en relativt ny häckfågel på Kullaberg. De första paren noterades i mitten på 1970-talet. Därefter har invandringen fortsatt stadigt och beståndet 1994 uppgick till 19 par. De flesta reviren fanns kring golfbanan samt ängsmarkerna på bergets östra delar.

Taltrast *Turdus philomelos* (59, 58, 54)

Trots de stora förändringar i skogsbeståndet på Kullaberg har taltrasten hållit ett förvånansvärt stabilt bestånd. 1994 beräknades 54 par häcka.

Rödvingetrast *Turdus iliacus* (1, 0, 0)

En sjungande hane noterades i slutet på maj 1974, indikerande möjlig häckning. På senare år har arten också noterats under häckningstid, men några säkra indicier på häckning har inte förelegat.

Dubbeltrast *Turdus viscivorus* (1, 7, 4)

En handfull par, häckar på Kullaberg. 1994 uppskattades det totala beståndet till 4 par.

Sävsångare *Acrocephalus schoenobaenus* (1, 1, 0)

Har vid tidigare inventeringar påträffats i Mölle mosses västra del, där ett mindre bladvassbestånd finns. Vid 1994 års inventering fanns arten dock inte här.

Kärrsångare *Acrocephalus palustris* (3, 10, 6)

Kärrsångaren har befunnit sig under kraftig expansion i Sverige sedan mitten av 1900-talet och en klar beståndsökning skedde på Kullaberg mellan 1974 och 1984. Denna trend bröts emellertid 1994 då endast 6 par noterades.

Rörsångare *Acrocephalus scirpaceus* (0, 6, 3)

Tre par av denna fåtaliga häckare noterades 1994. Samtliga noterades i område 10 vid Björkeröds mosse och Mölle mosse.

Härmsångare *Hippolais icterina* (28, 30, 39)

Härmsångaren föredrar frodig lövskog vilket kan ha gynnat artens utveckling på Kullaberg under de senaste åren. Beståndet är i tillväxt och vid 1994 års inventering bedömdes 39 par att häcka. Arten registrerades i samtliga delområden.

Ärtsångare *Sylvia curruca* (28, 46, 50)

Ärtsångaren noterades med 50 häckande par 1994. Detta är ungefär samma antal som 1984 men klart fler än vid den första inventeringen.

Törnsångare *Sylvia communis* (35, 70, 55)

Sammanlagt noterades 55 par 1994. Detta är en minskning jämfört med 1984, men en ökning jämfört med 1974.

Trädgårdssångare *Sylvia borin* (23, 52, 62)

Trädgårdssångaren uppvisar en beståndsutveckling liknande ärtsångaren. 1994 bedömdes 62 par häcka.

Svarthätta *Sylvia atricapilla* (55, 103, 130)

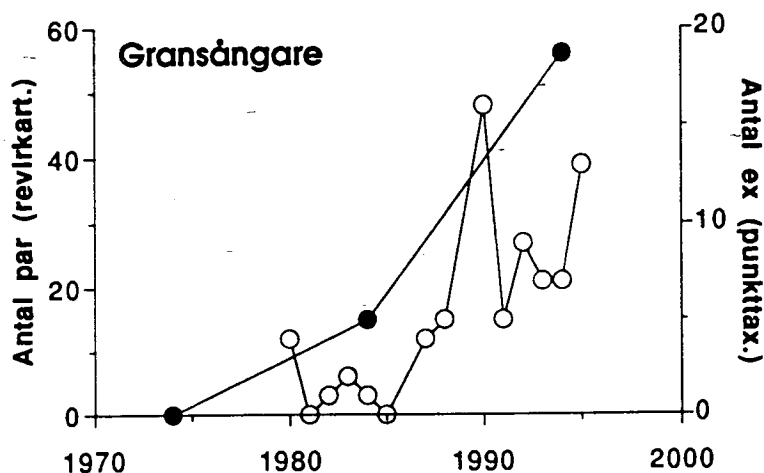
Beståndet av svarthätta har ökat under senare år. 1994 noterades 130 par vilket gör den till en av Kullabergs vanligaste häckfåglar.

Grönsångare *Phylloscopus sibilatrix* (61, 17, 32)

Grönsångaren är en art som gärna föredrar gles, grovstammig lövskog med smärre inslag av barrträd. En halvering av beståndet har skett sedan den första inventeringen och 1994 registrerades 32 par.

Gransångare *Phylloscopus collybita* (10, 15, 56)

I Skåne häckar gransångare av den sydliga rasen *collybita*, som började invandra till Sverige i slutet på 1960-talet. De första etableringarna på Kullaberg torde ha skett i början på 1970-talet (Jönsson m.fl. 1990). Efter en trevande start under 1970- och 1980-talet har beståndet formligen exploderat och vid inventeringen 1994 påträffades 56 par.

Lövsångare *Phylloscopus trochilus* (134, 206, 203)

En av de vanligaste häckfåglarna på Kullaberg. Beståndet låg 1994 på drygt 200 par och verkar stabilt. En klart lägre siffra noterades 1974, men möjligen underskattades beståndet då.

Kungsfågel *Regulus regulus* (46, 31, 20)

Beståndet har mer än halverats under de senaste 20 åren. 1994 noterades 20 par. Anledningen till det vikande beståndet är med stor sannolikhet att granskogen, som arten är intimt knuten till, nästan helt har försvunnit på Kullaberg.

Brandkronad kungsfågel *Regulus ignicapillus* (1, 0, 1)

En sjungande fågel påträffades i april 1994 i område 1. Liknande observationer har gjorts under flera år, bl.a. i samband med inventeringen 1974, varför en häckning på Kullaberg inte får anses helt osannolik.

Grå flugsnappare *Muscicapa striata* (12, 9, 14)

En ganska fåtalig men spridd art på Kullaberg. Beståndet verkar stabilt och 1994 fanns 14 par.

Mindre flugsnappare *Ficedula parva* (2, 1, 2)

Påträffas varje vår med någon eller några sjungande hanar på Kullaberg, men säkerställda häckningar är sällsynta. 1994 påträffades 2 revirhävande fåglar, en vardera på västra respektive östra Kullaberg. Den första kända häckningen av denna art i Skåne härrör från Kullaberg (Rudebeck 1960).

Halsbandsflugsnappare *Ficedula albicollis* (1, 0, 0)

Endast ett fynd av denna art föreligger på Kullaberg, nämligen i samband med inventeringen 1974 då en sjungande hane observerades i område 15.

Svartvit flugsnappare *Ficedula hypoleuca* (64, 52, 44)

Svartvita flugsnapparen uppvisar en svagt nedåtgående trend och 1994 noterades 44 par. Arten gynnas i hög grad av uppsatta holkar, vilket skedde i början på 1970-talet. Många av holkarna har sannolikt nu ramlat ner eller är i övrigt oanvändbara för häckning, vilket nog förklarar varför beståndet minskat. I område 13 fanns t.ex. 21 par 1974 efter en omfattande uppsättning av holkar där. I samma område noterades endast 5 par 1984 och bara 1 par 1994.

Stjärtmes *Aegithalos caudatus* (9, 4, 7)

Stjärtmesen håller ett förhållandevis stabilt bestånd på Kullaberg. 1994 uppskattades 7 par häcka, samtliga i områdets östra delar. Vid inventeringen 1974 var arten spridd över hela Kullaberg. Enstaka stjärtmesar av den kontinentala rasen *europaeus* ses ibland. 1994 gjordes fynd i område 10 och 11.

Entita *Parus palustris* (34, 27, 16)

Entitan tillhör en av de arter som har minskat. Möjligen har den missgynnats av förändringarna i skogsbeståndet på Kullaberg. Vid inventeringen 1994 fanns 16 par och det häckande beståndet har därmed halverats sedan 1974. Även på många andra håll i Sverige har entitan gått tillbaka (Svensson 1995).

Talltita (1, 1, 0)

Arten påträffades på Kullaberg vid inventeringarna 1974 och 1984. Däremot gjordes inget fynd 1994, vilket kan ses som en direkt följd av den minskade arealen barrskog.

Tofsmes (1, 0, 0)

Tofsmesen, som i hög grad är knuten till barrskog, påträffades vid inventeringen 1974. Därefter har inga fynd gjorts.

Svartmes *Parus ater* (7, 7, 10)

Svartmesen är en annan art som trivs i barrskog. Den har till skillnad från de båda föregående arterna hållit ett stabilt bestånd och till och med ökat en aning. 1994 fanns 10 par på Kullaberg.

Blåmes *Parus caeruleus* (44, 73, 85)

Blåmesen är framför allt knuten till lövskog. Den ökning i beståndet på Kullaberg som syns är därför helt väntad. Vid 1994 års inventering var beståndet 85 par, vilket betyder en fördubbling jämfört med situationen för 20 år sedan.

Talgoxe *Parus major* (97, 117, 105)

Talgoxen håller tilgodo med såväl barr- som lövskog och uppvisar ett stabilt bestånd kring hundra par. 1994 fanns 105 par.

Nötväcka *Sitta europaea* (26, 25, 55)

Nötväckan är sannolikt ytterligare en art som gynnsats av de ökande lövskogsarealerna på Kullaberg. Beståndet har fördubblats och uppgick 1994 till 55 par. I liknande utveckling har noterats på många andra håll i Sverige (Svensson 1995).

Trädkrypare *Certhia familiaris* (16, 27, 30)

Vid inventeringen 1994 påträffades 30 par. Jämfört med den första inventeringen 1974 har en klar beståndsökning skett.

Sommargylling *Oriolus oriolus* (1, 5, 3)

Enstaka sjungande sommargyllingar kan höras varje vår och försommar på Kullaberg, men helt säkerställda häckningar är sällsynta. Den föredrar högstammig bok- eller ekskog. Våren 1994 påträffades 3 sjungande hanar, men någon häckning genomfördes troligen inte.

Törnskata *Lanius collurio* (15, 20, 13)

Törnskatan föredrar enbuskmarker eller ännu inte igenvuxna hyggen och borde därför ha gynnsats av de senaste förändringarna på Kullaberg. Så skedd också mellan 1974 och 1984. Därefter bröts emellertid utvecklingen och 1994 noterades 13 par, vilket snarast utgör en mindre minskning av beståndet.

Nötskrika *Garrulus glandarius* (5, 15, 7)

Nötskrikan uppvisar relativt stora beståndfluktuationer vid de olika inventeringarna. 1994 noterades 7 par, vilket utgör ett halverat bestånd jämfört med 1984 men är i nivå med situationen 1974. En anledning till fluktuationerna kan möjligen vara varierande tillgång på ekollon, en viktig näringskälla för nötskrikor, som det är känt påverkar beståndet.

Skata *Pica pica* (14, 18, 15)

Skatan har en stabil population på Kullaberg. 1995 noterades 15 par vilket är i samma nivå som vid tidigare inventeringar. Arten är ju starkt bunden till mänsklig bebyggelse och på denna punkt har inga större förändringar skett på Kullaberg under de senaste 20 åren.

Kaja *Corvus monedula* (8, 5, 6)

Även kajan uppvisar en stabilt bestånd. Vid den senaste inventeringen 1994 uppskattades 6 par häcka, vilket inte utgör någon större förändring jämfört med tidigare.

Kråka *Corvus corone* (17, 22, 28)

Kråkstammen på Kullaberg har ökat successivt. 1994 fanns 28 par, vilket kan jämföras med 17 par 1974.

Korp *Corvus corax* (3, 2, 6)

Korpen är en art som befinner sig i ett expansionsskede i hela Sverige. Även om arten nog har funnits på Kullaberg tidigare skedd återkolonisationen i modern tid i mitten på 1960-talet. Under 1970- och 1980-talet låg populationen på mellan 2 och 5 par. En ytterligare ökning har nu skett och 1994 påträffades 6 par.

Stare *Sturnus vulgaris* (100, 103, 39)

Från att ha varit en av de talrikaste arterna på Kullaberg har staren gått tillbaka drastiskt under de senaste 10 åren. Beståndet har minskat från ca 100 par till bara 39 par 1994. Denna

utveckling är ingen isolerad företeelse på Kullaberg utan är del av en allmän trend över hela Sverige (Svensson 1995).

Gråsparv *Passer domesticus* (73, 31, 41)

Gråsparven är helt knuten till bebyggelse. Beståndet har nästan halverats jämfört med 1974. 1994 registrerades 41 par, de flesta i område 5 (10 par) och område 10 (10–15 par).

Pilfink *Passer montanus* (37, 27, 26)

Även pilfinken uppvisar ett något minskande bestånd. 1994 uppgick totalpopulationen till 26 par.

Bofink *Fringilla coelebs* (126, 198, 267)

Bofinken förekommer i alla typer av skogsmark och uppvisar en starkt ökande trend på Kullaberg under de senaste 20 åren. Detta har medfört att den nu blivit områdets talrikaste fågelart. 1994 bedömdes 267 par att häcka.

Bergfink *Fringilla montifringilla* (0, 1, 1)

Vid inventeringen 1994 observerades 1 sjungande bergfink i område 9 och 14. Dessa gränsar till varandra varför det troligen rör sig om samma fågel. Även 1984 påträffades en fågel under omständigheter som tydde på häckning. Liknande fynd har gjorts nästan varje vår på Kullaberg (Jönsson m.fl. 1990).

Gulhämpling *Serinus serinus* (0, 0, 0)

I samband med inventeringen 1994 gjordes ett par observationer, vilka dock inte antyder häckning. En fågel observerades i område 2 och 9 i maj 1994. Arten påträffas annars i stort sett varje år och fynd som antyder häckning på Kullaberg har gjorts vid ett par tillfällen (Jönsson m.fl. 1990).

Grönfink *Chloris chloris* (21, 27, 33)

Grönfinken, som förekommer i öppen skogs- och buskmark, ser ut att öka som häckfågel på Kullaberg. 1994 påträffades 33 par.

Steglits *Carduelis carduelis* (1, 3, 5)

Även steglitsen uppvisar en svagt ökande trend. Från att ha varit relativt sällsynt är den nu mer spridd på hela Kullaberg. Vid inventeringen 1994 påträffades den i 6 delområden och 5 par bedömdes häcka.

Grönsiska *Carduelis spinus* (3, 0, 5)

Grönsiskan har vid alla inventeringarna uppvisat en relativt fåtaligt population. Inventeringen 1994 resulterade i 5 par.

Hämpling *Carduelis cannabina* (73, 57, 48)

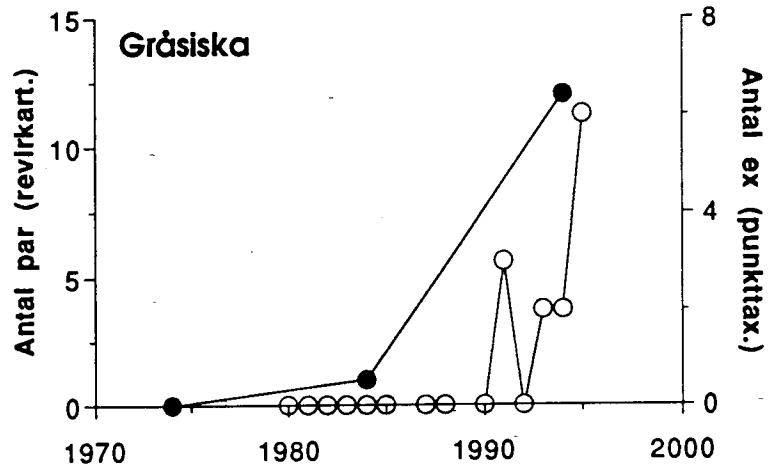
Hämplingen trivs i öppna enbuskmarker. Beståndet har gått tillbaka under de senaste 20 åren och vid inventeringen 1994 noterades 48 par.

Vinterhämpling *Carduelis flavirostris* (1, 1, 1)

Observationer av vinterhämpling som tyder på möjlig häckning har gjorts vid samtliga inventeringar. Liknande fynd har dessutom gjorts under flera år dessmellan (Jönsson m.fl. 1990, Tyrberg 1993). Arten har då oftast påträffats i gräs- eller ljungbevuxen klippterräng, inte helt olik de biotoper i södra Norge, där vinterhämplingen häckar regelbundet. 1994 påträffades arten i område 3.

Gråsiska *Carduelis flammea* (0, 1, 12)

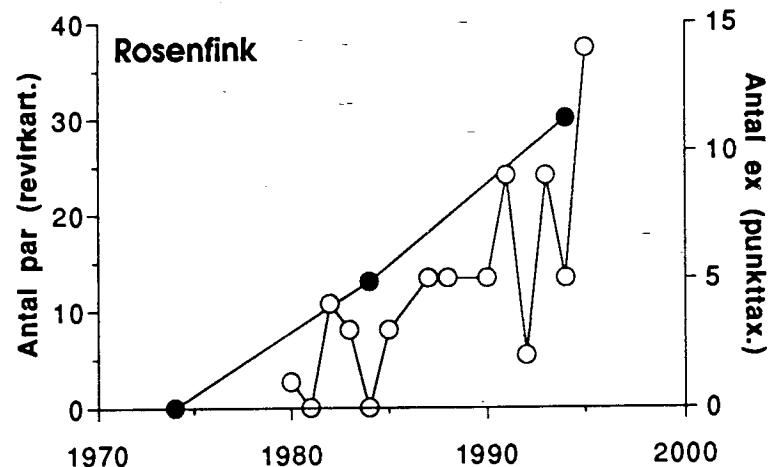
En art på stark expansion i södra Sverige är gråsiskan. Det rör sig då om den sydliga rasen *cabaret*. De första fynden av denna ras på Kullaberg gjordes 1973 och de första indicierna på häckning noterades 1979 (Jönsson m.fl. 1990). Efter en svag tillväxt under 1980-talet har beståndet ökat markant och 1994 uppskattades 12 par häcka.

Mindre korsnäbb *Loxia curvirostra* (0, 2, 2)

Mindre korsnäbben är så gott som helt knuten till granskog. Ett fåtal av par av denna art häckar vissa år på Kullaberg. Vid inventeringen 1994 noterades 2 par.

Rosenfink *Carpodacus erythrinus* (0, 13, 30)

Rosenfinken är ytterligare en art på stark expansion i Sverige. Den trivs i frodig buskmark och lövskog och har på Kullaberg ett av sina starkaste fästen i Skåne. Den första konstaterade häckningen på Kullaberg skedde 1980 (Jönsson m.fl. 1990). Under de följande inventeringarna har beståndet ökat kraftigt varje gång. 1984 noterades 13 par och 1994 påträffades 30 par.

Domherre *Pyrrhula pyrrhula* (9, 1, 4)

Ett fåtal domherrepar finns på Kullaberg. Arten trivs främst i barrskog och gick tillbaka kraftigt mellan inventeringarna 1974 och 1984. En viss återhämtning tycks därefter ha skett och 1994 noterades 4 par.

Stenknäck *Coccothraustes coccothraustes* (13, 14, 8)

Stenknäcken är en art som fördrar högstammig lövskog. Beståndet har tidigare legat strax över ett tiotal par. Vid inventeringen 1994 noterades 8 par, vilket indikerar en tillbakagång.

Gulsparv *Emberiza citrinella* (34, 73, 65)

För gulsparven noterades en bestånds fördubbling mellan 1974 och 1984. Därefter har populationen stabiliserats och 1994 noterades 65 par.

Ortolansparv *Emberiza hortulana* (1, 0, 0)

En revirhävande fågel påträffades 1974. Vid senare inventeringar har inga sådana fynd gjorts.

Sävsparv *Emberiza schoeniclus* (3, 4, 2)

Ett fåtal par häckar på Kullaberg. Tidigare har arten bl.a. påträffats vid Björkeröds mosse. 1994 fanns de enda 2 registrerade paren dock i område 1.

Tabell 3. Arter som påträffades vid inventeringen av Kullaberg 1994, men som ej bedömdes häcka i området (kriteriekategori 4, se Appendix)

Smålom	Rödbena
Storlom	Skogssnäppa
Stormfågel	Labbe
Havssula	Storlabbe
Storskarv	Skrattmås
Häger	Tretåig mås
Mandarinand (<i>förymd parkfågel</i>)	Kentsk tärna
Skedand	Fisktärna
Sjöorre	Sillgrissla
Brun kärrhök	Tordmule
Blå kärrhök	Turkduva
Ångs/stäpphök	Päruggla
Fjällvråk	Backsvala
Stenfalk	Ringtrast
Lärkfalk	Varfågel
Enkelbeckasin	Råka
Storspov	Gulhämpling

Jämförelser med tidigare inventeringar

I Tabell 4 listas de 15 talrikaste arterna på Kullaberg vid inventeringen 1994. Som jämförelse ges respektive arts motsvarande ordningsnummer vid de två tidigare inventeringarna. De tre talrikaste arterna 1994, bofink, lövsångare och koltrast, har även vid de två tidigare inventeringarna innehaft "tätplaceringar". Längre ner på listan har dock en del stora omkastningar skett.

Tabell 4. Förteckning över de 15 talrikaste häckfåglarna på Kullaberg 1994, och i jämförelse med situationen 1974 och 1984.

Art	1974	1984	1994
Bofink	4	2	1
Lövsångare	1	1	2
Koltrast	3	3	3
Rödhake	5	8	4
Svarthätta	17	5	5
Talgoxe	8	4	6
Gårdsmyg	7	7	7
Järnsparv	6	14	8
Blåmes	19	12	9
Ringduva	2	9	10
Gulspurv	26	10	11
Trädgårdssångare	30	18	12
Nötväcka	29	34	13
Gransångare	56	50	14
Törnsångare	22	11	15

Flera arter uppvisar stora populationsförändringar. I Tabell 5 listas de arter som genomgått de mest betydande förändringarna vad gäller numerär vid de tre inventeringarna. Följande arter hade 1994 mer än fördubblat sina bestånd jämfört med 1974: Gräsand, ejder, ormvråk, gråtrut, havstrut, björktrast, trädgårdssångare, svarthätta, gransångare, nötväcka, korp, bofink, gråsiska och rosenfink. En halvering av beståndet har skett för följande arter: Rörhöna, tofsvipa, göktyta, gröngöling, mindre hackspett, ladusvala, trädpiplärka, kungsfågel, entita, stare och domherre.

Mer radikala förändringar utgör arter som nyetablerar sig eller försvinner från Kullaberg. Arter som tillkommit vid 1994 års inventering var: Sångsvan, bivråk, glada, pilgrimsfalk, drillsnäppa och svart rödstjärt. Arter som bedömts häcka vid inventeringarna 1974 och 1984 men försvunnit vid 1994 års inventering var: Vattenrall, enkelbeckasin, sävsångare och talltita.

Orsakerna till dessa populationsförändringar är flera. För en del arter sammanfaller mönstret på Kullaberg med en allmän trend i hela Sverige medan andra tycks vara mer lokalt betingade. Även den föregående vinterns stränghet ha en betydande inverkan på beståndet hos arter som övervintrar. Man får dessutom ha i minnet att inventeringar med tio års mellanrum (som det här är frågan om) i hög grad kan påverkas av tillfälliga årliga variationer, som inte alla har något med långsiktiga trender att göra.

Som nämnts inledningsvis har betydande förändringar skett vad gäller vegetationen på Kullaberg. Detta är naturligtvis en anledning till att en del relativt betydande förändringar skett i områdets fågelfauna. Förändringar som kan sättas i samband med detta gäller troligen nötväcka (mer ekskog) samt ringduva och kungsfågel (minskande areal barrskog).

En annan faktor som har stor betydelse för många arters häckningsframgång är mården. Under senare år har mården ökat markant i hela landet och den har även etablerat sig på Kullaberg. Detta kan eventuellt ha haft en negativ inverkan på t.ex. bestånden av hackspettar och ringduva.

Totalt sett kan man dock konstatera att fågelfaunan på Kullaberg uppvisar en övervägande positiv trend. Det totala antalet häckande fågelpar har ökat, det är fler arter som uppvisar en ökande trend än som minskar och det är fler arter som tillkommit (varav flera rovfågelarter) än som försvunnit.

Tabell 5. Populationstrender för häckfåglar på Kullaberg vid inventeringar 1974, 1984 och 1994.

Ökande

Gräsand
Ejder
Ormvråk
Morkulla
Gråtrut
Havstrut
Skärpiplärka
Björktrast
Årtsångare
Trädgårdssångare
Svarthätta
Gransångare
Lövsångare
Blåmes
Nötväcka
Trädkrypare
Kråka
Bofink
Grönfink
Steglits
Rosenfink
Gulsparv

Minskande

Rörhöna
Tofsvipa
Enkelbeckasin
Ringduva
Göktyta
Gröngöling
Mindre hackspett
Ladusvala
Trädpiplärka
Grönsångare
Kungsfågel
Svartvit flugsnappare
Entita
Stare
Gråsparv
Pilfink
Hämpling

Skyddsvärda områden

Som varande ett naturreservat besitter Kullaberg ett lagstadgat skydd. Detta innebär dock inte att det inom reservatet finns områden som ur fågelsynpunkt är mer skyddsvärda än andra. Av största vikt är naturligtvis att tillträdesförbudet i det 1995 inrättade fågelskyddsområdet på bergets nordsida, inom vilket pilgrimsfalken häckar, upprätthålls.

Även andra delar av strandpartierna på nordsidan är värdefulla ur fågelskyddssynpunkt. Detta gäller särskilt den sjöfågelkoloni i område 6, som 1994 bestod av 4 par fiskmåsar, 15 par gråtrut, 3 par havstrut och 2 par tobisgrissla. Även tobisgrisslornas häckplats i område 2 är skyddsvärd. Under vår och försommar är risken för störningar från det rörliga friluftslivet stor i dessa områden och bör begränsas. Det kan inte heller uteslutas att pilgrimsfalk också etablerar sig inom idag icke skyddade delar av Kullabergs nordsida, antingen i form av nya par eller att det befintliga paret byter boplat. Klipphyllorna vid Djupadal lär förr ha utnyttjats som häckplats av pilgrimsfalkar.

Ett annat särskilt värdefullt område är Björkeröds mosse som utgör en våtmark av mycket stor betydelse för fågellivet, såväl inom reservatet som i hela Kullabygden.

Tack

Alla inventerare som deltagit såväl i den föreliggande som i tidigare inventeringar, tackas för arbete som lagts ned. Ekonimiskt stöd till inventeringen har erhållits från AB Kullabergs Natur.

Referenser

- Aronsson, Å. 1995. Nattskärrans *Caprimulgus europaeus* antalsförändringar under tjuogoett år i Ale och Vättle fjäll nordöst om Göteborg. *Ornis Svecica* 5:161–164.
- Cherrug, S., Elleström, O., Klinteroth, L., Larsson, H., Rellmar, M. & Råberg, L. 1995. Fåglar i Skåne 1994. *Anser Suppl.* 38.
- Ekberg, B. & Nilsson, L. 1994. Skånes fåglar. Signum, Lund.
- Jönsson, P. E. 1978. Kullabergs häckfåglar. Länsstyrelsen i M-län, Naturvårdsenheten. Medd. nr. 1978:1.
- Jönsson, P. E. 1982. Kullabergs häckfåglar. *Skånes Natur* 69:111–126.
- Jönsson, P. E. 1995. Pilgrimsfalken åter skånsk häckfågel! *Anser* 34:134–135.
- KOF, 1978. Nattfågelinventeringen 1978. Rapport från Kullabygdens Ornitologiska Förening 9:82–85.
- Nilsson, K.-G. 1989. Kullabergs häckfåglar. Fåglar i Nordvästskåne, Suppl. 1.
- Rudebeck, G. 1960. Liten flugsnappare (*Muscicapa parva*) funnen häckande Skåne. *Vår Fågelvärld* 19:325–328.
- Svensson, S. 1995. Svenska häckfågeltaxeringen. Fågelåret 1994. *Vår Fågelvärld*, suppl. nr 23.
- Svensson, L. 1982. Pilgrimsfalken på Kullaberg. Fåglar i Nordvästskåne 1981:11–12.
- Tyrberg, T. 1993. Fågelrapport för 1992. *Vår Fågelvärld*, suppl. nr 19.

Appendix. Lista över häckningskriterier använda under inventeringen

Kategori 1 – Säkerställd häckning

- a Bo där ägg eller ungar iakttagits.
- b Bo där ungar hörts.
- c Bo där gammal fågel iakttagits ruvande.
- d Äggskal påträffade.
- e Gamla fåglar med föda åt ungar.
- f Gamla fåglar med exkrementssäcker.
- g Gamla fåglar som går in i eller lämnar bo på sätt som visar att boet är bebott (gäller högt belägna bon eller ihåligheter, där innehållet ej kan granskas).
- h Nyligen flygga ungar (bostannare) eller dunungar (borymmare) iakttagna.
- i Använt bo påträffat.
- j Avledningsbeteenden eller fågel som spelar skadad.

Kategori 2 – Sannolik häckning

- k Bobyggnande eller uthackande (utgrävande) av bohål.
- l Ruvfläckar på gamla fåglar studerade i handen.
- m Ängsligt beteende eller varningsläten från gamla fåglar, tydande på ägg eller ungar i närheten.
- n Gammal fågles besök vid sannolik boplats.
- o Spel- eller lekbeteenden iakttagna.
- p Permanent revir sannolikt, genom observation av revirbeteenden (sång etc) på samma plats under minst två dagar.

Kategori 3 – Möjlig häckning

- q Ett par observerat i lämplig häckningsbiotop under häckningstid.
- r Sjungande hane (hanar) observerad (eller andra häckningsläten hörda) under häckningstid.
- s Arten observerad i lämplig häckningsbiotop under häckningstid.

Kategori 4 – Sannolikt icke häckning

- t Arten observerad under häckningssäsongen, men inga speciella häckningskriterier iakttagna.

Nr	Område 1			Område 2			Område 3			Område 4			Område 5			Område 6			Område 7			Område 8			Område 9			Område 10			Område 11			Område 12			Område 13			Område 14			Område 15			Tot antal par		Antal rutor			
	Min	Max	Hkr	Min	Max	Hkr	Min	Max	Hkr	Min	Max	Hkr	Min	Max	Hkr	Min	Max	Hkr	Min	Max	Hkr	Min	Max	Hkr	Min	Max	Hkr	Min	Max	Hkr	Min	Max	Hkr	Min	Max	Hkr	Min	Max	Hkr	Min	Max										
Antal besök	6			5			9			12			9			5			5			20			12			18			14			5			5			15			8			5			153		
Antal ämnen	25			23,5			35,5			41,5			26,3			23,0			25,0			41,2			30,0			60,0			33,0			20,0			16,0			48,0			33,0			25,0			507,4		
Inventerare	K Linde, H Ehrenberg			F Linaneky, M Jönsson			C Strid			K Möller			B Lundgren			T Karjalainen			T Karjalainen			B Elmund			M Peterz			H Johansson, L Mårtensson			K G Nilsson			T Rönnerz			A Nhlen			A Petersson			K Å Hall			L G Nilsson					
Smålom				0	0	T																																											0	0	1
Storlom				0	0	T																																											0	0	1
Smådopping																												2	2	H																			2	2	1
Stormfågel				0	0	T																																											0	0	1
Havssula				0	0	T																																											0	0	1
Storkevarv							0	0	T																																								0	0	1
Häger													0	0	T				0	0	T							0	0	T							0	0	T	0	0	T							0	0	5
Knölevan	1	1	Q	0	0	T							0	0	T				0	0	T																0	0	T										1	1	5
Sångsvan																												1	1	K																			1	1	1
Gravand				0	0	T													0	0	T										0	1	Q				2	2	Q	2	3	S				4	6	5			
Mandarinand										0	0	T																																		0	0	1			
Kricka																			0	0	T							1	1	Q																1	1	2			
Gråand	1	1	M	0	0	T	4	4	S				1	2	P	2	2	Q	2	2	N	1	2	H	0	0	Q	8	9	H	1	1	N				1	1	Q	1	1	Q				1	2	Q	23	27	13
Skedand																												0	0	T																			0	0	1
Vagg																												1	1	Q							1	1	Q							2	2	2			
Ejder	3	3	P	0	0	T	4	4	H	3	3	H	0	0	T	5	5	Q	3	3	Q	0	0	T	2	4	P										1	3	D	1	2	H	2	2	S	24	29	12			
Sjöorre				0	0	T																																								0	0	1			
Knipa																			0	0	T							0	0	S																0	0	2			
Småkrake	2	3	S	0	0	T										0	0	T	0	0	T																			0	0	T	1	1	H	3	4	6			
Bivräk							0	0	S										0	0	T	1	1	O													0	0	T							1	1	4			
Glada							0	0	T																						1	1	C				0	0	T	0	0	S				1	1	4			
Brun källrhök							0	0	T																												0	0	T							0	0	2			
Blå källrhök							0	0	T																												0	0	T							0	0	1			
Äng/stäpprhök																																		0	0	T										0	0	2			
Duvrhök																																		0	0	T										0	0	2			
Sparvhök				1	1	P				0	0	S							1	1	S							0	0	S				0	0	T	1	1	O	0	0	S	3	3	7						
Ormräk	0	0	T				0	0	T				1	1	N							1	1	O	1	1	P	1	1	Q	0	1	E	1	1	Q				1	2	O	1	1	H	7	9	10			
Fjällvräk				0	0	T																																								0	0	1			
Tornfalk	1	1	P				0	0	S							0	0	T	0	0	T	0	0	T	0	1	Q										0	0	T							1	2	9			
Storfalk							0	0	T																																					0	0	1			
Lärkfalk																																		0	0	T										0	0	2			
Pilgrimfalk													0	0	T	0	0	M	0	0	T	1	1	N																0	0	S				1	1	5			
Rapphöna																												0	1	P	1	1	O													1	2	2			
Fasan	1	1	O							0	0	T	1	1	S	0	0	T										3	4	P	1	1	H	1	1	R	0	0	S				1	2	Q	8	10	9			
Rörhöna										1	1	R																																		1	1	1			
Sothöna																												8	8	H				0	1	S							6	7	2						
Strandkata				0	0	T	0	0	S				0	0	S	0	0	S	0	0	T	0	0	T	0	1	S																			0	0	8			
Tofvipa																			0	0	T							1	1	Q				1	1	M							0	0	4						
Enkelbeckasin																															0	0	T													0	0	1			
Morkulla				0	0	T				2	2	O				0	0	T	1	1	O	2	2	O	4	6	O	5	5	O	2	3	O	1	1	R				3	6	P	2	3	O	22	29	11			
Storspov				0	0	T																																								0	0	2			
Rödbena																																														0	0	1			
Skogsnäppa													0	0	T																															0	0	2			
Drillenäppa							1	1	O				0	0	T																																				

Nr	Område 1			Område 2			Område 3			Område 4			Område 5			Område 6			Område 7			Område 8			Område 9			Område 10			Område 11			Område 12			Område 13			Område 14			Område 15			Område 16			Tot antal par		Antal rutor			
	Min	Max	Hkr	Min	Max	Hkr	Min	Max	Hkr	Min	Max	Hkr	Min	Max	Hkr	Min	Max	Hkr	Min	Max	Hkr	Min	Max	Hkr	Min	Max	Hkr	Min	Max	Hkr	Min	Max	Hkr	Min	Max	Hkr	Min	Max	Hkr	Min	Max	Hkr	Min	Max	Hkr	Min	Max							
Törnsångare	7	7	R	3	4	H	8	8	E	2	2	P	1	1	R	2	2	P	1	1	R	3	4	P	3	4	M	5	5	P	4	6	P	2	2	A	2	3	P	6	6	M	1	2	M	1	2	R	51	59	16			
Trädgårdssångare	1	1	R				3	3	E	2	2	P	1	1	R	4	4	P	1	1	P	2	3	P	5	7	M	8	9	P	9	12	M	6	6	P	2	4	P	10	15	M	1	1	P							55	69	14
Sverthätta	2	2	R	4	5	P	6	7	E	3	3	P	3	4	P	6	6	P							12	14	M	7	10	P	14	15	P	32	36	H	4	4	P	5	6	P	20	20	M	3	5	P	1	1	R	122	138	15
Grönsångare	0	0	T				1	1	E				3	4	R	1	1	P				5	7	E	1	1	P	6	6	P	1	1	P	1	1	R	1	1	R	8	10	G	0	0	T	1	1	R	29	34	13			
Gransångare	2	2	R	2	2	P	3	3	P	1	1	P	2	2	P	3	3	P	2	2	M	8	10	P	5	6	P	8	9	P	6	7	E	2	2	P	4	4	P	4	5	P	0	0	T	1	1	R	53	59	16			
Lövsångare	10	10	R	14	16	E	18	18	A	3	3	P	10	10	M	15	15	P	9	9	M	25	30	E	18	22	P	25	30	P	10	14	P	4	4	A	4	5	P	20	20	E	5	6	M	3	4	R	191	214	16			
Kungsfågel	2	2	P	1	1	R	0	0	R				0	0	T				2	2	R	2	3	P	1	2	P	2	3	P										3	3	P	5	6	P	18	22	10						
Brandkr. kungsfågel	0	1	R																																								0	1	1									
Grå flugsnappare							1	1	J				0	0	S	1	1	P				1	2	P	1	1	R	0	0	T	2	4	M	1	1	A				2	2	P	1	2	P	1	2	S	11	16	11			
Mindre flugsnappare							0	1	P													0	1	R										0	1	S							0	3	3									
Svartvit flugsnappare	3	3	P	0	1	R	6	6	A	6	6	E	3	5	E	1	1	K				2	2	P				5	7	C	3	4	I	2	2	E	1	1	R	2	2	G	4	5	E	2	2	G	40	47	14			
Sjätmes				0	0	T																2	2	H	1	1	Q	0	0	Q	1	1	S				1	2	Q	1	1	Q							6	7	7			
Sjätmes (kont.)																																											0	0	2									
Ernta							1	1	H	1	1	E	1	1	Q	2	2	P	1	1	N				1	2	Q	1	1	Q	2	3	H	2	2	H				1	1	S	2	2	K				15	17	11			
Svartmes																1	2	P	3	4	P	1	1	R										1	2	P	2	2	P				8	11	5									
Blåmes	6	6	P	2	2	B	10	10	A	2	2	E	5	6	E	2	2	A				8	10	H	6	8	H	11	12	B	17	20	G	2	2	G				2	2	E	2	4	E	3	5	Q	78	91	14			
Talpoj	3	3	P	1	1	B	15	15	A	5	5	B	10	10	E	1	1	A				17	20	H	10	12	H	10	11	F	12	15	G	1	1	R	2	2	P	6	6	H	2	3	H	3	5	Q	98	112	15			
Nötväcka				1	1	P	6	6	A	3	3	P	5	6	P	2	2	M				8	10	P	3	4	G	3	4	C	6	7	B	1	1	G	1	1	E	4	6	E	3	4	P	3	4	Q	49	61	14			
Trädskrypare				1	1	P	2	2	G	2	2	Q	2	3	P	2	2	A				3	4	P	1	1	P	4	5	E	4	5	N				1	1	O	3	3	G	0	0	T	2	3	H	27	32	13			
Sommangylling				0	1	R				1	1	R																			1	1	R										2	3	3									
Törnekata	1	1	Q	1	1	P	1	2	E							1	1	O				1	1	A	2	2	P	0	0	T	0	1	Q	1	1	N	1	1	R	1	1	Q	1	2	S	11	14	12						
Varfågel	0	0	T																																								0	0	1									
Nötkrika							2	2	A	2	2	E	0	0	S				1	1	S	0	1	Q	1	1	P	0	0	S				1	1	S	1	1	A	2	2	S				6	7	7						
Skata	1	1	Q				2	2	A	2	2	E	0	0	S				0	1	Q	3	3	C	1	3	G	1	1	G	1	1	Q	0	0	T	0	0	I	2	3	A	13	17	12									
Kaja				0	0	T	2	3	A										0	0	T							0	1	Q	3	3	G										5	7	5									
Råka				0	0	T							0	0	T																						0	0	T				0	0	3									
Kräka	4	4	A	1	1	A	4	4	A	1	1	E	2	2	P	2	2	P	1	1	C	2	2	A	0	1	P	3	3	C	2	2	C	0	0	T	1	1	Q	1	1	S	2	4	H	26	29	15						
Korp	1	1	N	1	1	O	1	1	I	1	1	Q	0	0	S	1	1	G	0	0	T	0	0	T	1	1	H	0	0	T				0	0	T	0	0	T	0	1	S	0	0	S	6	7	14						
Stare				3	3	B	12	14	A	10	10	B	1	3	G	0	0	T				3	4	B							3	4	G	1	1	G	1	1	R	0	0	T	2	2	R	36	42	11						
Gråspurv	3	3	Q				2	2	G	2	2	E	10	10	G	0	0	T										10	15	B	2	3	G				6	6	G				2	3	N	37	44	9						
Pitink	2	2	Q				2	2	A	2	2	B				2	2	P							2	3	B	2	3	G	0	0	R	9	9	G				3	4	N	24	27	9									
Bofink	10	10	R	7	8	E	12	14	E	18	18	P	8	10	M	8	8	P	6	6	P	45	50	C	18	20	P	35	35	E	42	44	E	4	6	P	7	8	P	25	35	G	4	6	A	3	4	Q	252	282	18			
Bergfink							0	0	S										0	0	T	0	1	R										0	1	R							0	2	4									
Gulhämpling				0	0	T																																					0	0	2									
Grönfink	1	1	P	1	1	R	4	6	H	2	2	P	0	0	S				0	0	T	5	8	P	0	1	S				4	6	M	1	1	P	1	1	R	2	4	O	3	6	P	2	3	Q	26	40	14			
Steglits				0	0	T	2	2	J										0	0	T										2	2	H	0	0	S				1	1	S				5	5	6						
Grönsiska	0	0	T	0	0	T	0	0	S				0	0	T	0	0	T	0	0	T	2	3	P	1	2	P										1	1	S	0	0	T				4	6	10						
Hämpling	4	4	P	7	10	E	10	10	H	2	2	Q	3	4	P							1	2	S	3	3	P	2	2	P	2	4	K	1	1	A	1	1	R	4	4	K	3	5	P	43	52	13						
Vinterhämpling							0	1	S																																		0	1	1									
Gråisika				0	0	T	2	4	E				1	1	P	0	0	T	1	2	P	0	1	P	2	2	P	1	3	P	0	0	T	1	1	S	1	1	P	0	0	T				9	15	12						
Mindre koreanäbb																						0	1	P	1	1	S										0	0	T															